

подальше археологічне вивчення краю.

В дипломній роботі названі імена тих, хто в 50 – 80-ті роки працював на ниві історичного краєзнавства в музейних установах. З прізвищами цих співробітників ми зустрічаємось і в наступний період розвитку музейних установ Донеччини.

В незалежній Україні з'явилася можливість для всебічного вивчення проблем місцевої історії. Музейні співробітники активно включилися в цю благодійну справу. Однак, давало про себе знати нестача фінансів. І все ж таки, не дивлячись на матеріальні проблеми, в музеях Донецької області продовжувалася робота по збиранню експонатів, перегляду концепцій музеїв та експозицій, виставочна робота.

Останнім часом музейні співробітники започаткували видання наукових збірників та монографій, в яких подано результати дослідницької діяльності музейних співробітників. Особливо плідно працювали Донецький обласний краєзнавчий музей та артемівський державний краєзнавчий музей. Ними видана значна кількість матеріалів, які є в пригоді шкільним вчителям на уроках з історичного краєзнавства, а також науковців, що займаються вивченням історичних проблем.

Дуже потрібними є видання Донецького обласного краєзнавчого музею “Літопис Донбасу” та “Археологічний альманах”. Співробітниками Артемівського державного краєзнавчого музею протягом 90-х рр. ХХ ст. видано понад 20 монографій за різними проблемами історії Артемівщини.

Певні здобутки мали місцеві діяльності музейних установ. Ними теж проводилася науково-дослідницька та науково-просвітницька робота. Чільне місце в роботі музейного напрямку краєзнавства посідали лекційна робота, влаштування виставок та проведення екскурсій.

Узагальнюючи роботу музейних установ Донеччини можна сказати, що ними зібрана значна документальна база, яка є основою для написання фундаментальних праць з історії окремих міст і сіл Донеччини. Між іншим сьогодні жоден музей Донецької області не підготував такої солідної праці і в наступному слід виправити це упущення.

УДК 001.83:061.1 (477)

УКРАЇНА ТА МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Павлухіна В.Ф.

Перед вченими України на початку 90-х рр., постала проблема збереження тих традиційних наукових зв'язків, які існували між колишніми республіками СРСР. Восени 1991 р. почався процес створення асоціації академії наук. Група відомих українських вчених, серед яких був і президент Національної академії наук України академік Б.С. Патон, виступила з ініціативою про створення Міжнародної асоціації академії наук. Були вироблені основні принципи її організації, мета та завдання її діяльності.

В жовтні 1991 р. проблема створення координуючого центру була обговорена на засіданні Ради президентів академії наук. Була утворена робоча група в складі керівників академії наук України, Росії, Білорусі, Азербайджану, Узбекистану. Угода про створення Міжнародної асоціації академії наук була підписана 23 вересня 1993 р. на установчих зборах в Києві представниками академії наук республік колишнього СРСР, а також представниками академії наук ряду держав, які не входили в СРСР.

Отже, до складу МААН увійшли академії наук Азербайджану, Вірменії, Білорусі, В'єтнаму, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Словаччини, Російської федерації, Таджикистану, Туркменістану, Узбекистану, України, Чехії. Президентом МААН було обрано президента Національної академії наук України академіка Б.С. Патона, а віце-президентом – президента академії наук Узбекистану академіка М. Салах'їдінова. Метою діяльності цієї неурядової самоврядної організації є об'єднання зусиль вчених академії наук суверенних держав і сприяння у розв'язанні найважливіших наукових проблем розвитку цивілізації, у кооперуванні

фундаментальних досліджень, узгодження наукової політики академії наук, підтримці найбільш перспективних проектів.

У другій половині грудня 1993 р. у Києві відбулося перше засідання ради МААН. Комітети МААН як науково-консультативні органи займаються підготовкою експертних висновків, рекомендацій, пропозицій з найважливіших наукових проблем і питань. Були створені комітети з природничих, гуманітарних, соціальних наук, затверджено їх склад. Комісії очолили академік НАН України П.І. Костюк, академік АН Білорусі Г.М. Лич, член-кореспондент Російської академії наук Г.І. Савін.

У листопаді 1994 р. МААН запропонувала розглянути на засіданні глав держав СНД питання про спільні узгоджені заходи для відновлення єдиного наукового простору в рамках СНД. Наступного 1995 р. була підписана Угода про створення спільного науково-технічного простору держав-учасників СНД. З метою інформування громадськості про наукові досягнення та спільні проекти МААН організувала публікацію бюлетеню, де останнім часом було вміщено свідчення про 140 унікальних наукових об'єктів. Серед них Міжнародний центр астрономічних та медико-екологічних досліджень.

Міжнародне наукове співробітництво — це не тільки можливість обмінюватися новою інформацією. За нинішніх умов воно нерідко забезпечує українським ученим вагомому фінансову підтримку. Про це говорять гранти НТЦУ, CRDF, INTAS тощо. Новим кроком у налагодженні взаємодії науковців на міждержавному рівні стала шоста Рамкова програма міжнародного науково-технічного співробітництва країн Європейського Союзу (ЄС) — так звана 6FP — Framework Program. Розрахована вона на період до 2006 р., а функціонувати почала з грудня 2002 р. Її перший конкурс відбувся 17 грудня 2003 р. Європарламент затвердив бюджет Рамкової програми у сумі понад 17 млрд євро. Рамкові програми міжнародного науково-технічного співробітництва між країнами ЄС існують уже близько двох десятиліть. Імпульсом для їх започаткування було те, що західноєвропейські країни опинилися перед фактом свого значного відставання від США та Японії за масштабами практичної реалізації результатів наукових розробок. Тому їхньою головною метою стало подолання цього розриву. Вирішенню поставленого завдання має слугувати створення Єдиного європейського наукового простору — ERA (European Research Area) для об'єднання дослідницьких зусиль усіх європейців. До нових інструментів програми 6FP належать інтеграційні проекти, мережі провідних центрів (МПЦ) та міждержавне співробітництво, спрямоване на створення Європейського наукового простору. Одним з напрямків роботи в 6FP це діяльність, пов'язана зі співробітництвом з «третіми» країнами, які не є членами або асоційованими членами ЄС. Це співробітництво узгоджене з тематичною спрямованістю 6FP, а організаційно воно регулюється системою договорів з ЄС. Серед країн СНД договори про двостороннє науково-технічне співробітництво укладено лише з Україною і Росією. Наша країна підписала такий договір з ЄС наприкінці 2002 р. на п'ять років. Ним передбачено співробітництво на взаємовигідних умовах у таких галузях, як дослідження довкілля та клімату, біомедичні науки, сільське господарство, лісництво та рибальство, промислові технології, матеріалознавство, неядерна енергетика, транспорт, інформаційні технології, соціальні науки, науково-технологічна політика, навчання науковців та обмін ними. На жаль, за цим договором не передбачено фінансування з боку ЄС українських учасників проектів (участь за власний кошт була можлива і в попередніх Рамкових програмах). Фінансування українських учасників проектів стало б можливим у разі сплати нашою державою свого внеску. З огляду на прийняте керівництвом нашої держави політичне рішення про рух України у напрямі до ЄС стає очевидною необхідність низки дій щодо полегшення адаптування нашої країни до Єдиного європейського наукового простору і використання досвіду організації європейських рамкових програм.

Література

1. Хідекелі А. Мета — зберегти наукові контакти. Почала діяльність Міжнародна асоціація академії наук // Політика і час. — 1994. - № 4. — С. 38 — 41.
2. Фірстов С., Левіна Д., Патрах Т., Чернишов Л. Рамкові програми Євросоюзу в контексті створення єдиного наукового європейського простору // [http:// www.sciences.life.ru](http://www.sciences.life.ru)
3. Патон С.Б. МААН — десять лет // Наука и жизнь. - 2003. — № 11.

924
A43

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний гуманітарний університет

Актуальні проблеми науки та освіти

Матеріали
VII підсумкової (2004 р.) науково-практичної
конференції викладачів

4 лютого 2005 року

702 674

Державний гуманітарний
університет
БІБЛІОТЕКА

Читальний
зал № 1

10 2Ж

Маріуполь - 2005

17

94.3
А 43

ББК 94.73
УДК 378.12(063)

Матеріали VII підсумкової (2004 р.) науково-практичної конференції викладачів МДГУ: 36. наук. праць / За редакцією К.В. Балабанова. - Маріуполь: МДГУ, 2005. - 192 с.

Матеріали, що публікуються, являють собою тези доповідей підсумкової (2004 р.) науково-практичної конференції викладачів МДГУ, що віддзеркалюють наукові, методичні та практичні результати наукових досліджень в галузі гуманітарних та економічних наук.

Значну увагу приділено проблемам філософії, політології та соціології, історії та краєзнавства, економіки, права, літературознавства і культурології, лінгвістики, методики викладання іноземних мов, педагогіки, психології тощо.

Редакційна колегія: К.В. Балабанов, д. політ. н., проф., голова редакційної колегії,
І.В. Соколова, к. пед. н., доц., заступник голови редакційної колегії,
С.В. Шепітько, к. філол. н., відповідальний секретар редакційної колегії,
Г.І. Кутнякова, ст. викл., О.Г. Бутова, зав. науковим відділом

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Маріупольського державного гуманітарного університету.

Протокол № 4 від 01.12.2004 р.

Матеріали відтворені з авторських оригіналів, поданих до оргкомітету, в авторській редакції.

Лебедєв Д.В.	Святыня мариупольських греків: історія ікони „Святого Георгія Победоносця з Житнем”	92
Мазур Ю.В.	Релігійна діяльність українських православних братств (остання чверть XVI – I половина XVII ст.)	94
Оленіч Т.С.	К вопросу определения позиции советского государства к „русскому сектанству”	95
Парлюк В.И.	Проблеми інституціоналізації громадянської думки в посткомуністических обществах	97
Слющинський Б.В.	Соціологія міжкультурної комунікації як спеціальна соціологічна теорія: перспективи та можливості статусного визначення	99
Шапошнікова С.В.	Історія розвитку соціального страхування	100
СЕКЦІЯ ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ І КУЛЬТУРОЛОГІЯ		
Нікольченко Ю.М.	Документальна історія Берестецької битви 1651 року	103
Нікольченко Ю.М.	Художня культура Волинських земель південно – західної Русі X – першої половини XIV століть	105
Петрова І.О.	Організація служби документаційного забезпечення в органах місцевого самоврядування в сучасній Україні	107
Сальнікова Н.В.	Походження терміна „документ”: історичний аспект	108
Янковський С.В.	Свобода слова и ответственность в границах СМИ (опыт достоверной рефлексии)	110
СЕКЦІЯ ПОЛІТОЛОГІЯ		
Бабай О.Л.	Питання державотворення в поглядах українського гуманіста XVI ст. Станіслава Оріховського	112
Молчанова М.В.	Розвиток музейної справи в Донбасі	113
Павлухіна В.Ф.	Україна та міжнародне наукове співробітництво	115
СЕКЦІЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ		
Волоніць В.С.	Правові засади торговельної діяльності грецьких купців на українських землях (середина XVII ст.)	117
Коробка В.Н.	Общество пособия бедным города Мариуполя	118
Нікольченко Ю.М.	Волинські міста часів Київської Русі	121
Новикова С.В.	Розвиток внутрішньої торгівлі у Північному Приазов’ї (друга пол. XIX ст.)	123
Пономарьова І.С.	Відображення етнокультурних контактів греків Приазов’я (на прикладі дослідження мовної ситуації серед греків - румєїв)	124
Сівер О.В.	Етнонаціональна ідеологія: приклад чорноморських шапсугів і приазовських греків	126
Тухватулліна О.С.	До питання про релігійний розвиток населення північного Приазов’я (кінець XVIII – XIX ст.)	127
Шпільк Н.Ф.	Повосне переселення селян російського походження з Болгарії до Сталінської області	130
СЕКЦІЯ ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ		
Бондар О.В.	Дошкільне виховання в Україні в 20-ті роки XX ст.: джерела та вітчизняна історіографія довоєнного часу	133
Гедьо А.В.	Діловодча документація Ніжинського грецького магістрату	135
Лаєвська Ю.В.	Історична наука періоду „хрущовської відлиги” про тогочасний розвиток сільського господарства	137
Малишева О.В.	Києво-Могилянська Академія в історіографії XIX–початку XX ст.	138